ያበራ ለማ የዲቪዲ ግጥሞች

ይድረስ ለሥንኪን ሃዋርያው

በዓለማየሁ ታዬ

alalemayehu@yhoo.com

ከጥቂት ወራት በፊት ይድረስ ለሥንኪን ተጠባቢው ዓለማየሁ ታዬ ካለህበት ብለህ በኢትዮጵያ ዛሬ ድረ ገፅ በኩል ላደረስከኝ ኪናዊ ጦማር ምላሹን ያዘገየሁት ዲቪዲህ በሰሜን አሜሪካ እስኪመረቅ በመጠበቅ ነበር። በ ጊዜ ለኩሉ እንዲል ጠቢቡ ሰሎሞን የጁላይ አስሩን ምረቃ በማሰብ የኪናዊ ጦማርህን ምላሽ ተደረሰኝ

አበራ ለማ ነባር በለቅኔ፥ ደራሲ፥ ጋዜጠኛና ሃያሲ ነው። ‘ከል ወይስ ጥላሸት”፥ “የሚለዳ ስንቅ” ፥ “አወጣጤኝ” ፥ “ ሽበት” ፥ “ መቆያ” ፥ “ሕይወትና ሞት”፥ የሚለዳ ስንቅ፥ ሞገደኛው ነወጤ ወዘተ... በተሰኙ መጻሕፍቱ የምናወቀው ደራሲ፤ “እወነትም እኛ...” በሚል ርእስ አዳስ የግጥም ቪዲዮ መድበል በዳቪዲ ይዞልን ቀርቧል። 25 ግጥሞች የተካተቱበት ይህ መድበል ምስልና ድምጽ ተቀናብረው የቀረቡበት የዘመኑ ቴክኖሎጂ ወጤቱ ነው። በዳቪዲው ላይ ከቀረቡት ግጥሞች መካከል በጥቂቶቹ ላይ የተሞከረውን ኪናዊ ምልከታ እነሆ!

ባለቅኔው ከበደ ሚካኤል

> ፈልቀሽ የተገኘሽ ከሽብርት ራስ
>
> ከቤቶሽን ናላ ከሞዛርት መንፈስ
>
> ከሾፐን ትካዜ ከያሬድ ልቦና
>
> መፀዛ የሞላብሽ የብስጭት ቃና
>
> ረቂቋ ድምጽ ሆይ ወቢቷ ሙዚቃ
>
> ንጽህት እንደ ፀሃይ ውብ እንደ ጨረቃ

ብሎ ያወደሳትን ሙዚቃ አበራ ለማ “እሱን አኑሩልኝ” በሚል ርእስ እንደሚከተለው ዘምሯታል።

የግጥሙ ሰራዊት አዝማቹ ....

> መቅንቆን ጥሩልኝ - ክራርን አምጡልኝ
>
> ዋሽንትን ተውልኝ - እሱን አኑሩልኝ
>
> እሩቅ ነው - መንገዱ
>
> እርብትብት ነው - ሆዱ
>
> ብዙ ነው - ትወልዱ
>
> ጥቂት ነው - ዘመዱ

እሱን አሩሩልኝ "መወድስ" ቅኔ ናት። መወድሱ የቀረበው ለባህል የሙዚቃ መሳሪያዎቻችን ለመሰንቆ፥ ለክራርና ለዋሽንት ነው።

የግጥሙ ሰራዊት አዝማቾ በመላት ሶስት ግዜ ተሰናኝቶል። በዚህ ግጥም መወድስ የቀረበላቸው የሙዚቃ መሳሪያዎችም እያንዳንዳቸው አንድ አንድ አንጓ ተሰይሞላቸው በሶስት አንጓ ይደመጣሉ። ይህ በሶስት ምድብ የመከፋፈል ዘዬ የግጥሙን ዜማ፤ ምትና ምጣኔ አስተካክሎታል፤ አሳምሮታል። ግጥምን ከሌሎች የስነ ጽሁፍ ዘሮች የሚለየው ለይዘት ብቻ ሳይሆን ለቅርጽም ማጠበቡ ነው። ይህ ቅርጻዊ ተመጣጥኖ balance እና ወህደት harmony ታዳያ ሲነበብ፤ ለአይን ሲደመጥ ፤ ለጆሮ የተስተካከለና የሚጣፍጥ ምክል ወ ደምጽ መከሰቱ እንዳሁ በአጋጣሚ የመጣ ሳይሆን፤ ገጣሚው ለዜማ ካለው ስሱነት SENSITIVITY የተወለደ መሆኑን ልብ ይሏል። ምሁራን እንደሚሉትም…

'Poetry which has been defined as the harmonious unison of man with nature, poetry therefore, will be called musical thought. The poet is he who thinks in that manner." Carlyle

የመሰንቆው ጭራ - ያ ጥምር ያ ድምር

እራሱን ዘንግቶ - ሌላን የሚያዘክር

ተናግሮ አናግሮ

ወስጠትን ኮርኩሮ….

የመሰንቆው ጭራ በሰወኛ ዘይቤ እንደ ቅን ጎልማሳ የራሱን ነገር ቸል ብሎ ሌሎችን የሚያዘክር፤ ወስጠትን በስወር ጣቶቹ የሚኮረኩር የእምባ ቋትን የሚፈታና ግምባርን በቁጣ የሚያኮሳትር ተናግሮ የሚያናግር ሆኖ በገጣሚው እይታ ተስሎል።

እነ ክራርና ዋሽንትም እንደየብቃታቸወና እንደየባህሪያቸው ተወድሰዋል።

"ክራር ነኝ!..." ይለኛል - ደም ሥሩን አክርሮ

ስሜቱን ለማክረር - ረቂቅ ከሁን ጭሮ….

ሕይወቴን ሊያወጋኝ - ሕይወቱን አወግቶ

"ያዝ አርገኝ!..." ይለኛል - ሌሊቱን አንግቶ

ሽሚያ አነፍሮ - ጉብል አሸብቶ…

በተለይ በመጀመሪያ የተጠቀሱት ስንኞች እጅግ የሰመሩ የዜማን ረቂቅ ወበት፤ የሙዚቃን አለማቀፋዊ ቋንቋነት ገጣሚው ያመላከተባቸው ውብ ገለጻዎች ናቸው።

ገጣሚ የቋጠረውን፤ የታዘበውን የተደመመበትን ፍሬ ነገር በስንኝ ቀምሮ ሲወልድ የሚያስተላልፈው ቁምነገር ተደማጭ ይሆንለት ዘንድ፤ የተለያዩ ዘይቤዎችን ይጠቀማል። ለዋሽንት ወዳሴ የተሰደሬት ስንኞች በአነጻጻሪ ዘይቤ ተከሉው ጎልተወና ደምቀው እንደሚከተለው ይነበባሉ።

ክንድ አይሞሌው ዋሽንት - ቀጭኑ ረቂቁ

ትንፋሽ ይለግሳል - ባለትንፋሽ ስንቁ

እንደናት አልቅሶ - እንደ ጅረት ፈሶ

ሰተት ብሎ ገብቶ - እንዳዳስ ፍቅረኛ

ልብን ያሚልላል አቅፎት እየተኛ…

በነዚህ ስንኞች ወስጥ የዋሽንት ልብ ሰራቂ ዜማ ቁልጭ ባለ ሁኔታ ተገልጾአል። በተጠቃሎ "እሱን አኑሩልኝ" ዜማን በዜማ የሚያወደስ ግጥም ነው።

ሌላው በመድብሉ ወስጥ የተካተተ ፍርሃት የተሰኘ ፖስተራዊ ግጥም ነው። ገጣሚው ሰበበ ድርሰቱን እንደሚያወጋን ከሆነ የሁለት ሁነቶች ግጭትና በግጭቱ ወስጥ ያለ አንድነት ነው፤ ይህንን ግጥም የወለደው። ከጦር ሜዳ ሸሽቶ ወደ እናቱ ቤት የሚሄድ አንድ ዋቶአደር እና በመቅኮት አሻግረው የሚመለከቱ የፈሩ አዛውንት። ታዲያ አበራ እነዚህን ሁነቶች መነሻ አድርጎ የቋጠራቸው ስንኞች በከፊል እንደሚከተለው ይነበባሉ።

ያ ሚሊቡ ልቤ - ረገበ እምቢ አለ

አንድ ራሱን ማከገር - አቃተው ዋለለ

ፍርሃቴ ስጋቴ - በላዬ ነገሠ

ወስጥ አንጀቴን ምጦ - ቤቴን አጣረሰ

በነዚህ ስንኞች የወንድነት የወኔ የአልበገር ባይነት መጠቅሻ የሆነው ልብ የረገበ ሚሊብ ሆኖ አንድ ራሱን ማከገር ተስኖት ሲዋልል እናስተውላለን። ፍርሃት በሰብእና ላይ ነግሶ ቤትን ሲያጣርስ እንታዘባለን። ቤት በዚህ አወደ ንባብ CONTEXT ተምሳሌትነቱ የአንድ ሰው ግላዊ ህይወት፤ የአንድ ማህበረሰብ ህልወና ከፍም ሲል የአንድ አገር እጣ ፈንታ ሆኖ በጥቂት ስንኞች የተወሳሰቡ ሁነቶች የተጣመሩበትና በረቀቀ ሁኔታ የደመቁበት ግጥም መሆኑን ልብ እንላለን።

ይሄው ግጥም እንደሚከተለው ይቋጫል...

እናንተም እንደኔው - ፍርሃት ካባዝናችሁ

ጠማንዥው ዝንጥላው - ወሻው ለምናችሁ?

Elegy በሞት የተለየን ሰው የምንዘክርበት፣ ሥራዎቹን፥ ምግባሮቹን አኗኗሩንና አስተሳሰቡን በማወሳት ያንን ሰው የምናስታወስበት የሥነ ግጥም ዓይነት ነው። " ናጋቲካ ያጋሽኮ" በተሰኘ ግጥሙ አበራ ለማ የሎሬት ጸጋዬን አቢይ ሥራዎች በመጥቀስ፤ በሥጋ የተለየንን ባለቅኔ ወጓ ያናግረዋል፣ ይሞግተዋል፣ ይሚጸነዋል። በእርግጥም ብላቴን ጌታ ፀጋዬ ታላቅ ባለቅኔ ነውና ሌሎችም በርካታ የጥበብ ሰዎችም ስንኝ ቋጥረወለታል። ወደ አበራ ለማ ከመባባታችን በፊት የደብረ መላእክቱ ባለቅኔ ቦጋለ ዳኜ "ጠቢታ" በተሰኘ ርእስ በታተመ የግጥም መድበል መጽሃፍ ወስጥ፤ "ማስታወሻ ለብላቴን ጌታ ሎሬት" በሚል ርእስ ባካተቱት ግጥም የቋጠሩትን ስንኝ እነሆ...

ጸጋዬ ወለልቱ ያ አልመ ቀዌሳ

ሜ ወለሎ በሲ. አከመ ከሌሳ

ማሎ ሀረ ቡሊ. ሚልቱ ሲጀርጀርሳ

ቦዴ ዴሙወያ ኤኙ ሰአምቢሳ?

አፋን ኦሮሞን ለሚያውቁ ግጥሙ በተዛማጅ ትርጓሜ ሲቀኝ ይህን አንደምታ ይዟል።

ጸጋዬ ወልደ ቀዌሳ አንተ ባለቅኔ
እስቲ እንደ ትናንቱ ዝረፍልን ቅኔ
ዛሬን እደር እንጂ ምን ያስቸኩልሃል
ኋላ መሄድ መልካም፥ ማንስ ያስቀርሃል?

እንደማለት ነው።

በተመሳሳይ ሁኔታ አበራ ለማም ሎሬት ጸጋዬ በተወለደበት አካባቢ የሚነገረውን ቋንቋ ኦሮምኛን ተጠቅሞ ነው ለብላቴን ጌታ ያሟሸወን መቾ ርእስ የሰየመው። በኦሮምኛ "ናጋቲካ ያጋሼኮ" በአማርኛ "ደህና ሁንልኝ ጋሼዬ" እያለ።

ታዲያ በዚህ ELEGY ግጥም እሱም ጋሼዬ ያለውን መንገደኛ ባለቅኔ ሥራዎች በማንሳት "ምነው ቸኮልክ?" ይለዋል አበራ፤ የሃዘን፥ የመለማመጥ፥ የመቆጨትና የመማጸን ቅላጼ በዋጠው አንደበቱ።

ኸረ ሞረሽ በሉ - ኸረ በልግን ጥሩ

የከርሞ ሰው ጠፉ - እናት አለም ጥሩ

መቼ እንዲህ ነበረ - ወላችን ቃላችን

ሽልማቱ ሆነ እንዴ - ላንተ መሞቻችን?

ሽልማቱ ሆነ እንዴ - ከል መልበሳችን?

ሽልማቱ ሆነ እንዴ - ቱቢት ስፈታችን

የቀለሙ ቀንዲል - ፈሰህ ማንባታችን?

በተለይም ብላቴን ጌታ ሎሬት ጸጋዬ ለአገሩ ለወገኑ ያለው ፍቅር የተገለጸባቸው ስንኞች እጅግ በጣም ገላጭና ባለቅኔውን በእርግጥም እንድናስታውሰው የሚያደርጉ ሃያል ተግታዎች ናቸው።

ሁሉም እኩል ለሱ - ኦሮሞው አማራ

ትግሬና ሻንቅላ - ሲዳሞ ጊሚራ

አኝዋኩ ወይጦው - ቅማንቱ አፋሩ

……………………………………………..

ሁሉም ለብላቴን - ያንድ እናት ልጆች

ለሱም ወንድሞቹ -ያወም መንትዮች

……. . . . .

ይህ ግጥም የተነበበበት ቅላጼ ከግጥሙ ንባብ ጋር ተያይዞ የቀረበው ምስልና ሙዚቃ ተደራሲን ወደ ጠለቀ ሃዘን የሚከት፣ የቁዛሜውን የመለየቱን ደባብ የሚፈጥር፣ ድንቅ ቅንጅት መሆኑም ሌላው ጠንካራ ጎኑ ነው።

የዚህ የደምጽ፥ የምስል ወ የቅኔ ቅንጅትና ቁርኝት ከተነሳ EMERSON ን ልጥቀስ። ሰወዬው THE EXPERIENCE OF EACH NEW AGE REQUIRES A NEW CONFESSIOSN, AND THE WORLD SEEMS ALWAYS WAITING FOR ITS POET ነበር ያለው። ታዲያ ቀደም ሲል ቀለም ተበጥብጦ፣ ብራና ተለስልሶ ይከተብ የነበረውን ቅኔ ፤ ግጥም እነሆ የዘመኑን ቴክኖሎጂ ተጠቅሞ ጋዜጠኛ ክብረት መኮንን በዲቪዲው የተካተቱትን ግጥሞች በምስል ወ ደምጽ አቀናጅቶ ማቅረቡ የሥነ ግጥም ባለወለታ አያሰኘውምን?

አሁንም የዚህ የምስልና ደምጽ ቅንጅት ነገር ከተነሳ፤ ለአብዛኞቹ ግጥሞች ሚጅቢያነት የቀረቡት ምስሎች እጅግ ተገቢ APPROPRIATE እና ሚራኪ መሆናቸውን ሳልገልጽ አላልፍም። የግጥሙን መልእክት እና አጠቃላይ ደምጸት በማጉላት ተጨማሪ ማገባቢያዎችም ሆነዋል። ግጥም አይገባኝም በሚል ተለምዷዊ አስተሳሰብ ከቅኔ ሚእድ የራቀውን ተደራሲ ወደ ግጥሙ ገበታ የሚመልሱ መሳቢያዎችም ይመስሉኛል።

የመድብሉ መጠሪያ የሆነውና ሌለው አቢይ ግጥም "እውነትም እኛ ልዩ ነን" የተሰኘው ነው። ግጥም ካለው የቁጥብነት ባህሪ አኳያ የግጥም ርእሶች እጥር ምጥን ብሉ በአንድ ቃል ቢቋጠሩ ይመረጣል። አንዳንዴ ግን ገጣሚያን ሆን ብለው ለመልእክታቸው ማስተላለፊያ። ለጭብጣቸው ማጉሊያ ይሆናቸው ዘንድ እንዲህ አይነቱን ሃረጋዊ ርእስም ያወጣሉ። እውነትም እኛ ልዩ ነን በእርግጥም ቀልብን የሚይዝ የማነበብ ወይም የመድረስ ጉጉትን የሚያጭር ርእስ ነው። በተለይ እንደ ኢትዮጵያዊ አይነት ኩሩ ህዝብ እውነትም እኛ ልዩ ነን የሚል መፈክር ሲያጋጥመው የለመደውን ለማንበበብ መቋመጡ እሙን ነው።

በታሪክ ለ 27 ጊዜያት በወራሪዎች ተደፍረን ጠላትን አይቀጡ ቅጣት ቀጥተን አሳፍረን የመለስን ብቸኛ አፍሪካወያን እውነትም እኛ ልዩ ነን። አሁን በሥልጣኔ የቀደሙ ሕዝቦች በዋሻና በገደል እርቃናቸውን እየኖሩ፣ ፀሐይና ጨረቃን በሚያመልኩበት ወቅት፣ ህንጻ ቤተ ክርስቲያን ገንብተን እግዚአብሔርን ስናመልክ የኖርን ሃይማኖተኛ ህዝቦች እውነትም እኛ ልዩ ነን። ከዘመናት በፊት የአክሱምን ሃወልት አንጸን ለዘመናዊ ህንጻ ግንባታ ፈር ቀዳጅ የሆን የቀደምት ሥልጣኔ ባለቤቶች እውነትም እኛ ልዩ ነን። እንግዳ ተቀባይ ትሁትና... ወ ዘተርፈ....እውነትም እኛ ልዩ ነን።

እንዲያውም የእንግዳ ተቀባይነታችንን ነገር ታላቁ ባለቅኔ መንግስቱ ለማ "ትዝታ"* በሚል ርእስ በጻፉት ግጥም በሚከተለው አንጓ ገልጠውታል

....

በቅጽበት ሆንኩና "የግዜር መንገደኛ"

"ጠፍ ይስጥልኝ ቤቶች" ጥቁር እንግዳቸው መጽደቂያቸው ነኛ!

"ግባ ቤት ለንግዳ" አለኝ ባለቤቱ

ሙቅ ወሃ አቀረበች በቆሬ ሚስቲቱ

ደስ ደስ እያላት ተምበርክካ እፊቴ

እግሬን አጠበችው "አትግደርደሩ እቴ!"

ላንቃዬም ባረከው ያን የጎጃም ጠላ

ገበታ ቀረበ የሆዴ ቋት ሞላ

......

እያለ ይቀጥላል። የሃበሻን ጀግንነት፤ አትንኩኝ ባይነት፤ ታጋሽነትና ሃይማኖተኝነት በተመለከተም ብዙዎች ስንኝ ቋጥረዋል። በተለይም ዶ/ር ፈቃደ አዘዘ "ሃበሾች ይኑሩ" በሚል ርእስ በሳተመው መድብል፤ በዚሁ ርእስ ያቀረበው ግጥም እውነትም እኛ ልዩ ነን የሚያሰኝ ነው።

...

ይኑር ሃበሻዬ

በሰው አገር ምድር በሰዉ ሰማዬ

ሁሉን ገለማማጭ "ተዉ አትንኩኝ!" ባይ

"አገር አለኝ እኮ" ብሎ እየፎከረ

ሲሻው አገሬወኝ እያሸማቀቀ

ካልነኩት ሳይነካ ሲሻው እየቀበጠ

...

ተጨማሪ ስንኞች ልመርቅ ይሆን?

...

ይኑር ሃበሻዬ የድንበር መደፈር የሃገሩን መመረር

ወሬወኝ ሲሰማ

ለመሰለው አገር አርማና ባንዲራ

ላፈቀረው ታሪክ በክብሩ ሊኮራ

ያለወኝ ነጻነት አላስነካም ማለት

እያንዳንዱ ራሱን ለክብሩ ሊሰዋ

ለታጠቀ ጠላት አልገብርም ብሎ ሲቀላ ሲቀላ

(የቤት ማምቻዋ ሲቀላ "ቀ" የማጥበቂያ ነጥብ አናቷ ላይ ነበራት)

ወደ አበራ ስንመለስ ታዲያ "እውነትም እኛ ልዩ ነን" የለመድነወኝ ዓይነት ልዩነት የሚያስደምጠን አይመስለኝም።

ገጣሚው በእጅጉ የታዘበንና የተቆጣን ይመስላል። "ዘበት እልፊቱ" በተሰኘ የግጥም መድብሉ ሌላው ወለልቱ ሰሎሞን ደሬሳ "ክቡር ኢትዮጵያወያን" በሚል ርእስ እንደጣፉት ወለሎ...

"በኢትዮጵያ ባልጎ ማየቱ

ሳይሆን ቂንጥር ማስቆረጡ

ህጻኗን ልጅ እንደ ቆዳ መስፋቱ

መባለጉ አፍ ሞልቶ ‘ ቂንጥርን መጥራቱ”

...

እንደጣፉት ወለሎ፤ የአበራ ለማ ብእርም እውነትም እኛ ልዩ ነንን ሲከትብ የተቆጣ ያመረረ ይመስላል።

ላለመስማማት ተዋደን

ላለመዋደድ ተስማምተን

ላለመኗኗር ተቧድነን

ላለመፋቀር ተቃቅፈን

ላለመጋባት ተጫጭተን

ይሄው ዞረን ዞረን እዚያው ነን!

ላለመስማማት መዋደድ፤ ላለመኗኗር መቧደን፤ ላለመፋቀር መተቃቀፍና ላለመጋባት መተጫጨት በአያዎ PARADOX ዘይቤ የተሰናኙ የግጥሙ አጠቃላይ መልእክት የቋጠሩ ምርጥ ስንኞች ናቸው።

....

አጀብ ዘመናችንን ቸብቸብን

በኪሳራችን ቶጀረን

የማጠለፍ ጽዋችንን

ተራበተራ ጨልጠን

ይሄው ሃቻምናናምና ተነበርንበት

እዚያው ዞረን ዞረን ግጥም አልንበት

...

ይህ እንግዲህ የጠነከረ ሂስ ፤ የመረረ ግሳጼ፤ ያልተደበሰበሰ ተቃውሞ ነው። ሃምሌ 23 ቀን 2 ሺ ዓ.ም. በዳግም አርትኦት የተጻፈው እውነትም እኛ ሁለንተናዊ ጭብጥ UINVERSAL THEME ይዞ የተነሳ፤ በትንሽ ቀለበት ሲስተዋል በአንድ ንዑስ ቤተሰብ፤ የጓደኝነት ማህበር፤ የሙያ ክበብ ወዘተ ወስጥ ሊከናወን የሚችልን ተገቢ ያልሆነ የማጠለፍ አባዜ ከፍም ሲል በአንድ ማህበረሰብ ወይም ሃገር ወስጥ የሚታዘበትን ዓይነት የማን አለብኝነትና የእኔ ብቻ ልግነን ባይነት ብልግና የሚኰቅስ፤ በእያንዳንዱ ኢትዮጵያዊ ላይ የተሰነዘረ ተግሳጽ ነው። (የሚከማ ቢኖር እንዳሉ)

ታዲያ ገጣሚው ትዝብቱን የሚያጋራን እያዋዛም ነው። እየመጸተም ...

እንግዲህ ማን አለ እንደኛ

ዞሮ ዞሮ ተነበረበት የተኛ

ማዙብ ጠበቂ ሃቀኛ

ብርቅም አይዶለን እኛ?

ስነግጥምን ከሌሎች የስነ ጽሁፍ ዘሮች የሚለየው ሌላው ተጠቃሽ እሴት ለስሜት ያለው ቅርብነት ነው። እንደ ተደራሲው የንባብ ደረጃና የማንዘብ ትባት መርቀቁና መድመቁ ነው። ከአንባቢው የህይወት ልምድና አስተሳሰብ ጋር መዛመዱ ነው። በተለይም ዜማዊነቱ የቃላቱ ወበት የሚልእክቱ ልብን ሰርስሮ የማባባት ሃይልና አይረሴነቱ ግጥምን ተወዳጅ ያደርገዋል። ተደራሲም እንደ ማካቱ መኮርኮሩ እና መመሰጡ ማጠን የተወሰኑ ግጥሞችን በቃሉ አጥንቶ የሚብነብ ታጋት ይስተዋልበታል። የፋርስ ሰዎች /አራናወያን/ የዑመር ካያምን ስም ላነሳባቸው ሰው አንድ ሁለት ሩባይ ሳይወርዳለት አይለቁትም። /የፋርሱ ቋንቋ ቢገባወም ባይገባወም/

TRANSLATION BY Edward Fitzgerald

Awake! For morning in the bowl of night

Has flung the stone that puts the stars to flight:

And Lo! The hunter of the East has caught

The Sultan's turret in a noose of light.

በእደሜ ጠና ያሉ የታላቋ ብሪታንያ ሰዎችም ከሼክስፒር ሶኔቶች* ጥቂት አንጓዎች በቃላቸው መመጣት ደንባቸው ነው።

Sonnet 18

Shall I compare thee to a summer's day?

Thou are more lovely and more temperate:

Rough winds do shake the darling bud of May

And summer's lease hath all too short a date:

ሩሲያወያን የፑሽኪንን

I loved you

I have loved you even now I may confess

Some embers of my love their fire retain

But do not let it cause you more distress

I do not want to sadden you again

አርመናወያን ደግሞ የቱማንያንን*ቅኔዎች ያነበንባሉ።

In The cottage

The little children wept and wailed;

Heart rending were the tears they shed.

"Mamma, mamma we want our food!

Get up mamma, and give us bread!"

እቅኔ ቤት የከረሙ ኢትዮጵያወያን ሊቃወንትም በአጼ በካፋ ላይ የተቀኙቸውን ይህቺን ጉባኤ ቃና በቀላሉ ሲወጧት ይስተዋላል

በካፋ አትርሳእ ዘተዋነይነ ክልኤነ

እንዘ አንተ አበ አብራም ወ አነ ብእሲተ አብራም

የቅኔው ትርጓሜ በካፋ አንተ የአብርሃም አባት (ታራ) እኔ ደግሞ የአብርሃም ሚስት (ሳራ) ሆኜ የተጫወትነውን እንዳትረሳ የሚል ነው። ታሪኩም አጼ በካፋ ከቅኔ ቤት ጓደኛቸው ጋር በልጅነት ሲጸዳዱ የተጫወቱትን የሚያስታወስ ነው።

/ልብ በሉ የዚህ ባለቅኔ ስም አይታወቅም። ቅኔው ግን ከነገስታት ወሎ ጋር ተቆራኝቷልና እነሆ ዘመን ተሻግሮ ይታወሳል።/

ብዙዎቻችን የስነጽሁፍ ተማሪዎች በቃላችን አጥንተን የምናነበንባት ተጠቃሽ ግጥም ደግሞ የመንግስቱ ለማ በጠራ ጨረቃ* ናት

በጠራ ጨረቃ በከለ ሌሊት

አይኖቿ እያበሩ እንደከዋክብት

ሳሜት ሳሜት አሉት እቀፍ እቀፋት

አላወላወለም ወጣቱ ታዘዘ...

ታዲያ በዚሁ አካሄድ የአበራ ለማን ግጥም በቃሉ አጥንቶ ሲያነበንብ በዳቪዲው ላይ የተስተዋለው ወጣት ደረጀ መኮንን ከሰላሳ አመታት በፊት የታተመው መቆያ መጽሃፍ ወስጥ ያነበበው ስንብት በልጅነት አእምሮው ታትሞ መክረሙን ይናገራል። እኔም በወጣቱ አንደበት ጥቂት ስንኞች ልከተብና ልሰናበት።

ምከቅልቅሉን ኑሮ ህይወቱን ቢጠላ

ባጭር ገመድ ጠራው እድሜውን ለበላ

ላፍታ ጸጥ አለና ወስጠኙ አዳመጠ

ከነጣው መራቆት መሄዱን መረጠ..

*የመፃግስቱ ለማነ “ትዝታ” እና “በጠራ ጨፈቃ” መሉወን ለመድረስ የግጥም ጎባኤን ፈልጎ ማንበብ፤ የሼክስፒርን ሶኔት መሉወን ለማንበብ የሰወዬወን ሶኔቶች መሉወን እቤተመጻህፍት መፈለግ፤ እንዳሁ የቱማንያንን ስራዎች የፑሽኪንንም ኢንተርኔት በመገርጎር ጭምር ማንበብ ይቻላል!!! ሰላም ለኩልክሙ።